

A woman with long, wavy hair tied back, wearing a white sleeveless dress, stands in profile facing right. She holds a golden chalice in her hands. The background is dark and textured.

*“Ne bojte se, ja
sam Andeo mira.
Molite sa mnom!”*

žir

A logo consisting of the letters 'ž' and 'ir' in a stylized, bold font. The letter 'ž' is orange and has a small acorn icon above it. The letters 'ir' are orange and have a small acorn icon between them.

GLASILO ŽUPE
PREĆISTOG SRCA MARIJINA -
GOSPE FATIMSKE
GOD 2016. BROJ 1

NAKLADNIK
Župni ured Župe PSM - Gospe Fatimske
Škrape 8; 21000 Split
Tel.: 021 536 833

UREDНИЦА
Maja Duspara

UREDNIČKO VIJEĆE
Don Pavao Piplica, Maja Duspara

GLASILO IZLAZI JEDNOM
GODIŠNJE

GRAFIČKA PRIPREMA I TISAK
Dalmacija papir - Split

SADRŽAJ	
Riječ urednika	3
Uvodna riječ	4
Iz povijesne riznice župe	
Župa 50 godina bez crkve	5
Kip Gospe Fatimske	9
Sv. Manda	10
Aktualnosti	
Župno pastoralno i ekonomsko vijeće	12
Dominikanke na Šrapama	14
Živa krunica	16
Marjina legija	18
Novo rođanje - Zajednica Obnove u Duhu Svetome	21
Ministranti	23
Zbor Župe Gospe Fatimske	24
Caritas	26
Proslava Katarine Sijenske (30.04.-1.05.)	28
Putešestije	
Veprić	30
Sveti križ	31
MLADIFEST – Međugorje	33
Rama	36
In memoriam	
Don Zdenko Bralić	39
Naša časna sestra Bernarda Mara Lukač	40
Fotoreportaža	41
Vesela stranica	43

REDOVNE AKTIVNOSTI U ŽUPI

Nedjeljom i blagdanom, svete mise 8:00, 9:00, 10:30, 19:00;

Radnim danom i subotom, svete mise u 7:00 i 19:00;

Četvrtkom, klanjanje poslije večernje svete mise;

Molitva krunice svakog dana u 18:30 ;

Ministrantski susreti, probe zborova i vjerouauk održavaju se po redovitom rasporedu.

RIJEČ UREDNIKA

“... Jacinta je predložila da jedemo gorki žir i tako se žrtvujemo. Svakog popodneva , naime hranili smo se žirom. Jacinti je to bila najobičnija žrtva. Kupila je žir i ubirala maslinu. Jednom sam joj rekla:

- Jacinta nemoj to jesti, veoma je gorko!

*- Da, gorki su, i makar su gorki, jedem ih za obraćenje grešnika. ...“
(iz Sjećanja sestre Lucije)*

Franjo, Jacinta i Lucija, djeca kojima se Gospa ukazala u Fatimi kako bi pripomogla spasu čovječanstva i njegovu obraćenju Bogu, prikazivali su razne žrtve. Bilo je fizičkih trpljenja; nosili su grubo uže oko struka, pa i duhovnih trpljenja; lažnih optužbi i maltretiranja. Jedna od njihovih žrtava, koju su redovito i rado činili, je ta što su svoju užinu redovito darovali siromašnoj dječici, a oni bi jeli zelene žireve i masline. Baš poput njih i župljanji naše Župe svojim predanim radom i trudom prinose svoje žrtve, kako bi se potaklo zajedništvo i obraćenje. Danas, kada čovjek može komunicirati mnoštvom načina i oblika, nekako se najviše otudio. Iz tog razloga potreban je intezivan rad i požrtvovnost, kako bi se izgradilo i održalo zajedništvo. Odatle se rodila ideja, da ovaj list nazovemo Žir, pogotovo jer smo posvećeni Gospoj Fatimskoj i taj duh koji je potakao dječicu u Fatimi, potiče i danas naše župljane. On predstavlja presjek cjelokupnog rada i truda uloženog u odgoj, suživot i rast zajedništva Župe.

Maja Duspara

UVODNA RIJEČ

Ugodini Velikog jubileja i Godine Božanskog milosrđa, kada razmišljamo kao vjernici o velikoj ljubavi i milosrđu Boga Oca koji nam je pokazao veliko milosrđe u činu stvaranja svijeta i čovjeka iz čiste ljubavi, koji nam je ponudio Otkupljenje po svom sinu Isusu Kristu, koji je samo lice milosrdnog Oca, koji nam je poslao Duha Svetoga, koji nas nadahnjuje, prosvjetljuje i vodi kroz ovozemaljska putovanja i pokazuje nam pravi smjerokaz.

Čovjek je zaboravan, a ako pamti onda pamti ili zlopamti.

Proslavili smo i 800 godina Dominikanskog reda pod gesлом "Laudare, Benedicere, Praedicare". Tom redu pripadaju i naše časne sestre Dominikanke, Kongregacije sv. Andela čuvara, te smo srećom proslavili i sv. Katarinu Siensku njihovu zaštitnicu.

U svom poznavanju dominikanskoga reda i u divljenju veličinama sv. Dominika, sv. Katarine, Alberta velikoga i drugih, posebnu simpatiju imam prema Meisteru Eckhartu-dominikancu, filozofu i teologu iz čijeg života donosimo jednu poučnu sličicu.

Razgovor jedne osobe s Meisterom Eckhartom

Dode jedna osoba pred dominikanski samostan da potraži Meistera Eckharta.

Vratar upita: "Koga da mu najavim?"

Ona odgovori: "Ja to ne znam?"

On reč: "Zašto ni to ne znate?"

Ona odgovori: "Jer nisam ni djevojka ni žena, ni muž, ni sluga."

Vratar ode Meistreu pa reče : "Izadite, vani vam je najčudnovatije stvorenje za koje sam ikad čuo, dajte pomolite glavu i pitajte: tko me traži?" On učini tako.

Ona njemu reče onako kako je rekla i vrataru.

On reče: "Drago dijete, tvoje su riječi istinite i domišljate, objasni mi točnije kako ti to misliš?"

Ona reče: "Da sam djevojka, bila bih još u svojoj prvoj nedužnosti, da sam žena, rađala bih bez prestanka vječnu riječ u svojoj duši, da sam muž, snažno bih se odupirala svim grijesima, da sam supruга, čuvala bih vjernost svom dragom i jedinom suprugu, da sam udovica, ostala bih u stalnom čeznuću za svojim jedinim ljubljenim, da sam djevica, stajala bih u poniznoj službi, da sam gospodar raspolagala bih svim bogatstvom kreposti, da sam sluškinja držala bih se ponizno podložnom Bogu i svim stvorenjima, da sam sluga, stajala bih u mukotrpnom radu i služila svom gospodaru, cijelom svojom voljom bez prigovora.

Ja nisam ništa od svega toga, pa sam stvor kao i druga stvar i tako lutam!"

Učitelj Eckhart se udalji i kaza svojoj braći: "Čuo sam, kako mi se čini, najiskrenije ljudsko biće, što sam ikada našao!"

Pouka: budimo ono što jesmo, u iskrenosti pred Bogom i samima sobom!

Don Pavao Piplica

ŽUPA 50 GODINA BEZ CRKVE

OSNIVANJE ŽUPE

U Splitu, na Škrapama odlukom biskupa Splitskog, jednoć Solinskog, i Makarskog, oca Frane Franića od 15. kolovoza 1966. godine osnovana je župa pod nazivom *Prečistog srca Marijina Gospe Fatimske*.

Biskup donosi odluku, kako sam kaže: "Pod zaštitom Blažene Djevice Marije ... da pomogne brojnim kršćanskim vjernicima, koji su se doselili na periferiju Splita, da mognu udovoljavati svojim vjerskim potrebama".

U vrijeme osnutka je župa bila na periferiji grada koji se od tada jako proširio, pa danas župa pripada dijelu grada koji se formirao oko novih naselja koja su najpoznatija pod imenom *Split 3*.

Granice župe prilikom osnutka su bile slijedeće:

Sa sjeverne strane Balkanska ulica do istočne strane nove vojarne, odatle pravcem na put koji vodi na hotel "Split", a sjeće Poljičku cestu, Poljičkom cestom do Tupinarice i Tupinaricom na Neškovčina Veljka ulicu do Balkanske ceste.

Odluka o osnutku župe stupila je na snagu 13. svibnja 1967. godine, na pedesetu godišnjicu ukazanja Blažene Djevice Marije u Fatimi.

ŽUPNA CRKVA

Župnom crkvom te nove župe proglašena je javna kapela u, tada novom, samostanu časnih sestara dominikanki na Škrapama, Sporazum o tome je postignut s njihovom vrhovnom upravom.

Danas nakon 50 (pedeset) godina situacija je nepromjenjena, a broj se vjernika uvelike promijenio, tj. povećao.

Ime župne crkve je *Prečisto Srce Marijino*, a taj se blagdan slavi svake godine dana 22. kolovoza. Na osobit način se slavi *Gospa Fatimska*, koja je svoje Prečisto i Milosrdno srce Crkvi i svijetu objavila 13. svibnja 1917. godine u Fatimi.

Na teritoriju župe postoji i stara crkvica svete Marije Magdalene – svete Mande, stara poljska crkvica.

UGOVOR SA ČASNIM SESTRAMA

Po svom osnutku župa nije imala nikakvih posjeda, niti je raspolagala kakvom posebnom pokretnom imovinom.

Od tada pa sve do danas župa je upućena, po običajima prvostrukne Crkve, samo na ljubav i dobrovoljne priloge svojih župljana vjernika. Božja providnost je dakle, preko malih ljudi, djelovala sve ove godine, tako da se župa održala, pa čak i

Iz povijesne riznice župe

porasla u "živu Crkvu", bez ikakve materijalne sigurnosti.

Zbog navedene situacije, biskup Franjić je morao sklopliti ugovor s Dominikanskom Kongregacijom sv. Andjela Čuvara u Korčuli. Ugovor su potpisali biskup Franjić, u ime Splitsko-makarske nadbiskupije i s. Manes Karninčić, Vrhovna nadstojnica Kongregacije 30. travnja 1968. godine.

Ugovorne stranke složno su konstatirali slijedeće činjenice:

- ▲ Samostan Gospe Fatimske u Škrappa-ma u Splitu, sa svim prostorijama i pripadnom susjednom prizemnom kućom, u cijelosti je vlasništvo sestara dominikanki Kongregacije sv. Andjela Čuvara sa sjedištem u Korčuli.
- ▲ Sestre dominikanke priznaju da je Biskupija Splitsko-makarska doprinjela u izgradnji crkve samostana, adaptaciji jednog dijela prizemnih prostorija za vjerouaučnu dvoranu, te uređenju stanu za župnika i župnog ureda u susjednoj prizemnoj zgradi.

Sestre dominikanke su, dakle, ustupile Biskupiji Splitsko-makarskoj na korištenje, za potrebe župe Prečistog Srca Marijina, slijedeće prostorije:

- ▲ samostansku crkvu sa sakristijom – za župnu crkvu;
- ▲ stan za potrebe župnika i župnog ureda, smješten u zasebnoj prizemnoj zgradi,
- ▲ vjerouaučnu dvoranu u prizemnom dijelu samostana.

Po ugovoru župi Prečistog Srca Marijina pripalo je pravo:

- ▲ raspoređivanja i vršenja svih liturgijskih funkcija u župno-samostanskoj crkvi, prema pastoralnim potrebama župe;
- ▲ raspoređivanje i držanje vjerouaučno-pastoralnog rada u vjerouaučnoj dvorani;
- ▲ stanovanje i uredovanje u župnom stanu.

Ugovor je sklopljen na određeno vrijeme, u očekivanju novih situacija koje bi se onda naknadno razmotrile. Nove situacije bi svakako bile preuzimanje određenih posjeda od strane župe, na kojima bi župa mogla samostalno funkcionirati prema vlastitim pastoralnim potrebama. Kako do toga nije došlo 1. rujna 1984. godine sklopljen je i novi ugovor, s istim uvjetima, koji vrijedi i danas (potpisnici ugovora su bili nadbiskup dr. Frane Franjić i s. Imelda Cindrić, vrhovna poglavarica Kongregacije).

UPRAVITELJI ŽUPE I ŽUPNICI

Za prvog upravitelja župe imenovan je don Ante Jurić mlađi. Nakon njega župnici su redom bili:

don Zdenko Bralić, don Jure Juginović, don Dušan Vuković i don Mijo Grozdanović (2002. do 2014.).

Današnji župnik je don Pavao Piplica, koji je župu preuzeo kolovoza 2014. godine. Uz župnike kao pomoćnici i župni vikari djelovali su slijedeći svećenici: don Dario Čorić, don Ivan Urlić, don Mihael Jelavić, don Jenko Bulić, don Vinko Beus i danas don Toni Šinković.

SITUACIJA DANAS

Danas područje župe zahvaća dijelove čak tri gradska kotara: *Blatine-Škrape, Split 3 i Trstenik*. Na samom prostoru župe nalaze se i dvije osnovne škole: OŠ *Blatine* i OŠ *Split 3*, koja je ujedno i jedna od većih u gradu. Na teritoriju župe živi oko 20.000 stanovnika.

Današnje granice župe su slijedeće: Sa sjeverne strane ulica Matice Hrvatske (do sveučilišnog kampusa). S istoka Getačićeva ulica (do broja 13) i ulica Kroz Smrdečac do Poljičke ceste. S južne strane Poljička cesta, Sa zapada Dubrovačka ulica (isključeno).

Župa je danas vrlo aktivna i živa:

- ▲ svake godine ima oko devedeset (90) djece za sakrament Prve Svetе Pričesti i oko osamdeset (80) mlađih za sakrament Svetе Potvrde;
- ▲ redovito se održava župna kateheza za sve uzraste osnovne škole, te prvi i drugi razred srednje škole;
- ▲ održavaju se susreti s katoličkom mlađeži i studentima;
- ▲ djeluje i ministrantska grupa,
- ▲ oko 1600 obitelji se svake godine javi za blagoslov;
- ▲ neumorno rade i sudjeluju u pastoralu župe tri zbora pod vodstvom s. Pavle Negovec: dječji zbor "Biseri", zbor mlađih i veliki župni zbor;
- ▲ djeluje i župni caritas;
- ▲ žive i aktivno sudjeluju u životu župe tri (3) molitvene zajednice: Zajednica Žive krunice, Zajednica Novo rđanje i Marijina legija.

Zbog ovako žive i aktivne župne zajednice ističe se veliki problem neodgovarajućeg prostora župno-samostanske crkve, u stvarnosti kapelice, i vjerouačne dvorane, koja je i dalje samo jedna. Navedeni prostori nikako ne udovoljavaju pastoralnim potrebama župe: kako broju vjernika, služenju svetih misa (oso-

bito nedjeljama i blagdanima) i župnoj katehezi (osobito pripremama za primanje sakramenata Prve Svetе Pričesti i Potvrde), a tako i radu sa svim stvarnostima koje postoje i djeluju u župi.

Kao primjer navodimo slavlja podjele sakramenata: Prve Svetе Pričesti – u župno-samostanskoj crkvi u dvije grupe, ali veliki broj roditelja ne može ući u istu; i Potvrde – obično u školi, a dvije godine i u crkvi u Franjevačkom Klerikatu, što zapravo šalje lošu poruku našim župljanim.

“ŽIVA CRKVA” I “ŽUPNA CRKVA”

Posljedica gore navedenoga je da pastoralni rad u župi uvelike trpi jer je često nemoguće uskladiti termine za sve grupe u vjerouačnoj dvorani. Također za veće blagdane veliki broj vjernika ostaje u hodniku samostana, ili čak i na terasi, tj. van crkvenog prostora. Zbog toga veći broj župljana odlazi u okolne župe (npr. sv. Petar), ili u Franjevački Klerikat, što otežava, a često i onemogućava pastoralni rad župnika s njima, a on je zapravo pred Bogom i Crkvom odgovoran za njih.

Samostalnost župnika je također vrlo ograničena u planiranju i provedbi svega onoga što smatra potrebnim za život i rast župne zajednice.

Iz povijesne riznice župe

U župi, tj. u župnoj zajednici ili "Živoj Crkvi" na Škrpama u Splitu stoga već desetljećima gori istinska i žarka želja za izgradnjom "župne crkve".

Razloga što crkve nema je sigurno mnogo. Za vrijeme prošlog političkog sustava moglo se govoriti o ozbiljnim političkim i društvenim preprekama da se sagradi crkva na prostoru gdje su živjeli mnogi protivnici Crkve. Danas u samostalnoj Republici Hrvatskoj, koja je većinski katolička zemlja, želimo vjerovati da takvih problema više nema, odnosno da su sad zapreke tehničke naravi. No, čini se da je i tih zapreka mnogo jer je prošlo pola stoljeća, više puta su se pravili planovi, čak i ozbiljni projekti za izgradnju crkve: 1991. godine župa je do-

bila lokaciju za crkvu i pastoralni centar i bio je izrađen idejni nacrt na natječaju u prosincu iste godine. No, zbog nedostatka novčanih sredstava župa se nije mogla upustiti u realizaciju projekta.

Lucijan Kosor

Na opću radost svih župljana Župe Prečistog Srca Marijina, uz dan sv. Potvrde, obradovao nas je otac nadbiskup mons. Marin Barišić riječima i obećanjem, da bi za 50. godišnjicu župe tj., za blagdan Gospe Fatimske 2017. godine, mogao biti postavljen kamen temaljac za novu crkvu. Vjerujemo riječima oca nadbiskupa i nadamo se da nisu njegove riječi prazna obećanja, koje vjernici ove Župe slušaju već desecima godina.

KIP GOSPE FATIMSKE

Ovaj drveni kip Gospe Fatimske primio je na poklon papa Ivan Pavao II u Fatimi 13. Svibnja 1982. godine. Kip je poklonila gospođa Margareta Schensny iz Wertheima (Zap. Njemačka). Papa je preuzeo kip kada je boravio u Fatimi u znak zahvalnosti Gospoj Fatimskoj na preživljenom atentatu.

U to je vrijeme ovdašnji župnik don Zdenko Bralić pismeno tražio od fatimskog biskupa da mu pošalje jedan kip Gospe Fatimske za ovu župu u Splitu. Ovu župnikovu pismenu molbu potvrđio je i m.p.dr.fra Pavao Melada, predsjednik Papinske Marijanske akademije u Rimu.

Poslije toga, fatimski biskup i upravitelj Gospina svetišta u Fatimi po pismenom nalogu kardinala Augustina Casarolija od 17. kolovoza 1982. i s odborenjem tadašnjeg pape Ivana Pavla II-predaju u Fatimi 13. listopada 1982. ovaj Gospin kip hrvatskim hodočasnicima, da ga ponesu u Hrvatsku, u grad Split za našu Župu.

Tako je naša Župa obogaćene papi-nim darom - kipom Gospe Fatimske - 3. studenoga 1982. godine.

Na ovo mjesto svečano je postavljen i blagoslovjen na štovanje Božijemu narodu od mons. Ive Gugića, pomoćnog biskupa splitsko-makarskog, 15. svibnja 1983. godine.

Gospe Fatimska moli za nas!

SV. MANDA

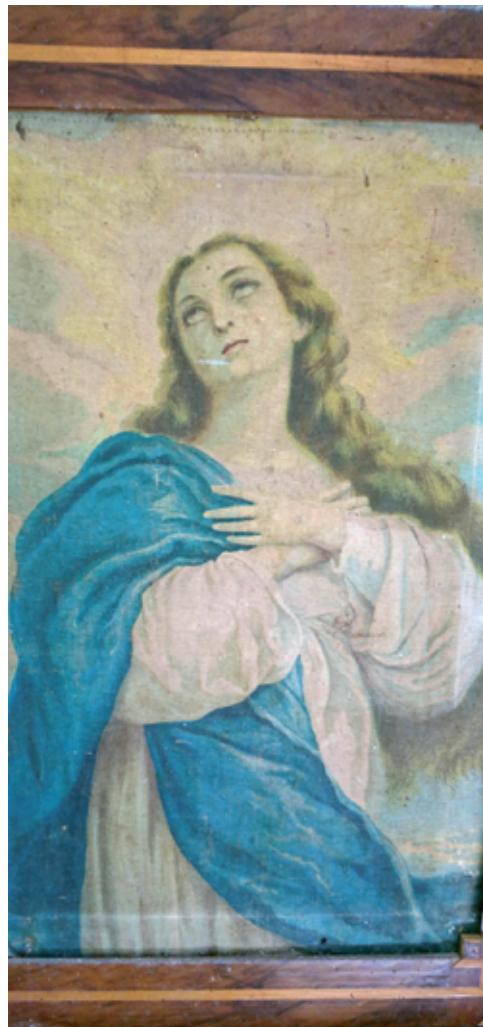
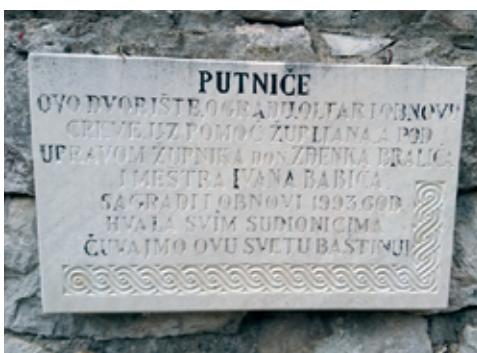
Kapela sv. Marije Magdalene, svete Mandi je stara poljska crkvica. Ne zna se kada je sagrađena, ali je sigurno da je na njezinu mjestu postojala još starija crkvica, koja je bila podignuta na nekoj antičkoj građevini, što potvrđuju arheološki nalazi. Crkvica se navodi na popisu splitskih crkava 1301. godine, a 1495. se spominje kao nadarje nižeg katedralnog klera, koje je kasnije pripadalo arhiđakonu, pa ponovno katedralnom nižem kleru. Godine 1657. kapela je zapaljena od strane Turaka, pa ju je niži katedralni kler o svom trošku obnovio 1678. godine, kako je to uklesano na dovratniku.

Nadbiskup Cosmi je u svom izvješću iz 1682. godine navodi podatak o njoj. Crkva je popravljena i 1933. godine. U Drugom svjetskom ratu ostala je bez krova pa je popravljena 1960. godine. Kamena oltarna menza nalazi se na kamenom zidanom stupu. Na južnom zidu nekada su bila pobočna vrata koja su kasnije zatvorena i mjesto njih stavljen prozor. Iznad pročelja nalazi se zvonik na preslicu za jedno zvono. Crkvica je duga 6,50 i široka 4,75 metara. U srpnju 1993. godine na crkvici je u potpuno izmijenjen krov, te iste godine u crkvenom dvorištu postavljen kameni oltar koji se svake godine 22.srpnja (na svetičin blagdan) koristi za slavljenje sv. mise. Sv. Mandu zazivaju kod tjelesnih napasti, a kao zaštitniču šтуju je žene, pokornice, obraćenici, pokajnici, frizeri, ljekarnici, rukavičari, proizvođači parfema i pomada, vrtlari, vinogradari, kožari, osobe kojima se rugaju zbog vjere.

Širenje kulta Marije Magdalene je na zapadu došlo zalaganjem dominikanskog reda. Dominikanski red ju je zarana uvrstio među svoje zaštitnike, te je časti nazivom apostol apostola, uspoređuju njenu misiju navještenja Kristova uskršnuća sa svojim apostolskim radom. Idi mojoj braći i javi im! Među životopisima svetaca o njoj možemo pronaći da je bila među skupinom Židova koje su ukrcali u brod bez vesala, jedra i mornara kako bi se utopili u Sredozemnom moru. Božjom intervencijom brod je prbačen u kratkom roku na jug Francuske u Marseille. Tako kreće njena evangelizacija. Neke legende navode čak da je propovjedala i u Dalmaciji na području sjeverno od Šibenika. Nakon što je mnoge duše privela Bogu povlači se na osamu u šilju kod Beamea u blizini Marseillea i tu provodi 30 godina sve do svoje smrti.

Svećenik, časne sestre i župljeni zahvalni su svima koji su sve ove godine brinuli o okolišu crkvice i samu crkvu štitili od eventualnih provalnika.

SCTO TEMPLA OVE GA TVRCI
OPALI SUE 1657

TO KORA MAGNE POPI OGRADI 1678

Između tih redaka uklesan je i manji natpis s imenima svećenika koji su doprinjeli gradnji ove crkvice.

ŽUPNO PASTORALNO I EKONOMSKO VIJEĆE

Prema kan. 536. I 537. traži se da u svakoj župi bude osnovano Pastoralno i ekonomsko vijeće koje se ravna prema odredbama Nadbiskupa, a pomaže župniku u savjetovanju i upravljanju župnim dobrima, obdržavanje propisa kan. 532.

Kao župnik Župe Presvetog Srca Marijina - Gospe Fatimske u Splitu, imajući u vidu veličinu župe koja se prostire na tri gradska kotara Blatine-Škrape, Split III i Trstenik, te broj stanovnika koji žive na području naše župe (oko 20 000), kao i brojnost i različitost škola, ustanova, redovnica, molitvenih zajednica, braniteljske populacije, te ostalih građana i vjernika, predložio sam Nadbiskupskom Ordinarijatu da potvrdi predložene članove ŽPV i EV naše Župe što je Nadbiskupski ordinarijat i potvrdio.

don Pavao Piplica

Članovi ŽPV i ŽEV: Martin Čelan, Lucijan Kosor, Milan Lucić, Jozo Rako, Nedjeljko Tandara, Ivica Ušljebrka, Tomislav Slavić, Tomislav Jukić, Petar Škorić, Luka Podrug, Jakov Ćaleta, č.s. Fidelis Jagnjić, Marija Petričević, Ivanka Neašmić, Ivan Mršić, Matko Begić,

Stipe Čogelja, Miro Primorac, Petar Šimundža, Gojko Skoko, Marko Gudelj, Mirjana Gambiroža.

ŽPV ima i svoj pravilnik koji nalaže kako vijeće predstavlja i izražava jedinstvo u različitosti karizmi, službi i staleža u župi; potiče i omogućuje suodgovornost u sudjelovanju svih vjernika u pastoralnom radu u Župi na području navještanja, bogoslužja i dobrotvornost te time povezuje djelovanje svećenika i laika; vijeće ima svoje sjedište u prostorijama Župe; župnik ustanovljuje vijeće; članove potvrđuje Nadbikup; predlaganje i izbor kandidata pripravlja i vodi župnik; pravo izbora ima svaki župljanin koji je navršio 18 god. i primio sakramente kršćanske inicijacije, kojise odlikuje čvrstom vjerom; po izboru župnik dostavlja Nadb. Ordinarijatu popis izabranih i predloženih na potvrdu; Vijeće na prvoj sjednici izabire tajništvo koje čine župnik, tajnik i dva člana; svaki član je dužan pomagati u unapređivanju pastoralne djelatnosti i ima pravo predlagati pitanja koja vijeće razmatra na sjednicama; vijeće razmatra sva pitanja, koja su povezana s vjerskim životom i pasto-

ralnim djelovanjem župe, pripravlja dje-
latne prijedloge i zaključke te se brine za
njihovo provođenje. Zadaće koje su vla-
stite Vijeću odnose se na život župnog
zajedništva te na poslanje u navještanju,
bogoslužju i služenju.

Galvne zadaće Vijeća podrazumjevaju
proučavanje stvarnih prilika u župi, a
nadbiskupske pastoralne planove prila-
gođuje svojim prilikama, njih provodi
i provjerava; planiranje, pripremanje i
provjeravanje pastoralnog djelovanja u
Župi i u međužupnom prostoru; težnja
zajedničkom pastoralu po planu Nad-
biskupije; poticanje različitih karizmi
i službi u duhu jedinstva i zajedništva;
prije svega podupiranje molitve i djela
za rast duhovnih zvanja.

Djelovanje Vijeća odnosi se na po-
maganje oblikovanja javnog mijenja,
koje će biti naklonjeno kršćanskom
slavlju dana Gospodnjeg po obiteljima
i župi; otkrivanje i poticanje karizmi i
određenih službi koje su u župi potpora
da bogoslužje bude lijepo, doživljeno i
u skladu s propisima; brigu o uvođenju
pojedinaca i obitelji u župno bogoslužje;

posvećivanju posebne skrbi siromašni-
mai socijalno ugroženima; rad u župno-
me Karitasu; brigu za djelatnu iredovitu
suradnju sa građanima i javnim ustano-
vama u svojem djelokrugu.

Milan Lucić

DOMINIKANKE NA ŠKRAPAMA

„Dominikanke ili kaluđerice sv. Dominika, ove u Splitu žive od vajkada izim od svog malog posjed, od rada svojih ruku, to jest od tkanja sukna za narodna odijela seljaka iz okolice, iz spljetske zagore, osopito pak iz sela Žrnovnica na istoku Splita. (F. Bulić)

Sestre dominikanke su od trinaestog stoljeća u Splitu, tako prolazila su stoljeća, mijenjale se vlasti... ugasile se sve jeće mnogih zajednica. Početkom dva desetog stoljeća vizionar, ponosni, hrabri i dalekovidni dominikanac o. Andelko Miškov koji je neizmјerno volio svoj hrvatski narod. Osnovao je, na Božji poticaj, novu Kongregaciju sa ciljem odgoja hrvatske ženske mladeži u narodnom duhu, na maternjem jeziku, i s nakanom brige za starce, bolesnike i nemoćne. Sestre uz majku Mariju, svoju Kongregaciju povjeravaju zaštiti anđela čuvara. Vjerne svojim zavjetima sluile su radsno, požrtvovno djeci, bolesnicima i siromasima iz ljubavi prema Kristu. Vodile su u Splitu Pučku kuhinju i mnoga gladna usta nahranile. Imale su i nekoliko posjeda na ovom području koje su im pobožni seljaci darovali tako i na Škrapama. U Luci, današnja Lora, sestre su imale veliki posjed sa lijepom dvokatnicom. Obradivale su zemlju i tako se izdržavale. Prošnja od vrata do vrata po gradu, obližnjim ili udaljenijim mjestima nije im bila strana. Sestre Ubožišta sv. Dominika živjele su u samostanu sv. Martina u zidinama Dioklecijanove palače. Prekrasna, povjesno značajna kapelica bila je Dioklecijanova puščarnica. Tko nije, trebao bi je posjetiti. U njoj su se sestre svakodnevno obraćale molitvom Bogu i svom utemeljitelju da ih brižno čuva na zemlji i upravlja im korake k svijetlim vrhuncima, ka Istini.

Dodoše teški, tmurni dani komunističke vlasti. Vojne vlasti narediše da sestre napuste mirni, lijepi kutak u Lori. I tako dominikanke dodoše na Škrapama 1950. godine. Tada na Škrapama nije bilo betonskog sivila, zgrada i asfalta. Bijaše to plodna zemlja obradivana žuljevitim rukama marljivih seljaka. Vinogradji, masline, voćke... I dalje su sestre živjele od rada svojih ruku. Obradivale zemlju gojile blago: krave, svinje i kokos. Izdržavale se od prodaje povrća i mlijeka. Prijevozno sredstvo im je bilo magare.

Prijateljstvo i zajedništvo sa tada malobrojnim susjedima cvjetalo je. I u dobru i u zlu jedinstveni. Posebnu privrženost i podršku sestrama iskazivala je obitelj Marina i Elvire Begić. Uskoro ih okružiše i neka druga, mrka lica kojima nije bilo drago vidjeti ne samo sestre, nego nikoga od bogobojaznih i rodoljubnih ljudi. S balkona susjedne zgrade gađalo se sestre krumpirima i jajima. "Mislili su da nas neće biti svoje veselje nisu znali skriti."

Sestre na Škrapama svjedočile su svoje geslo: Bogu, redu, narodu slaveći Boga velikodušno služeći braći i sestrama, u ondašnjoj oskudici, koju danas ne možemo ni zamisliti. Kako nije bilo dovoljno mjesata, neke su spavale na slamnjaci, u štali. Skromnost, požrtvovnost i siromaštvo bijaše im ukras. Crpile su snagu iz živog vrela - Krista. Krist - Kruh koji se lomi na oltaru daje snagu duši koja ga odano slijedi. Broj sestara se povećavao pa se pokazala potreba za većim samostanom. Niču nove kuće i zgrade. Ljudi iz okolnih mjesata napučiše Škrapu. Ljudi su potrebni Boga i njegove blizine. Potrebna im je crkva! Komunistička vlast ne dopušta. Tadašnji nadbiskup mons.

Frane Franić predlaže sestrama da sagrade veću kapelu koja će poslužiti kao župna crkva. Dok se veća, prava crkva ne sagradi. I tako je ozivjela nova župa na Škrapama zahvaljujući dominikankama. Župa u samostanu, samostan u župi. Sestre su otvorile samostanska vrata puku Božijemu i nastala je zajednica vjere i života, zajednica prijateljstva. Uključile su se u pastoralni rad, ugrađujući sebe u živu Crkvu, samoprijegorno radeći na njivi Gospodinovoj. Kateheziranje, vođenje zbora, sakristantske obveze, uređenje crkve, briga oko crkvenog ruha..., prihvatile su sestre. Uvelo se podučavanje djece sviranju glasovira, stranih jezika i drugih školskih predmeta. Sijale su dobrotu u jednostavnosti propovijedajući svojim životom Radosnu vijest. Na korijenima vjere, snagom Božije ljubavi idemo naprijed uz brojne grupe vjeroučenika, uz naše svećenike, župne suradnike, naše dobročinitelje...

Uz Krista živoga, prisutnoga, neka dominikanke i nadalje rade na slavu i na čast Redu, na ponos našem Hrvatskom narodu.

Č.s. Fidelis Jagnjić

ŽIVA KRUNICA

Čvrsto se drži za krunicu i nikada nećeš pasti!

Zajedništvo Žive krunice ustanovila je Pauline Jaricot 1826.g. Imala je pred sobom stanje Francuske nakon veleprevrata. Trebalo je duhovno obnoviti vjeru naroda i isprositi nove milosti po zagovoru Majke Božje. Uz liturgijsko zajedništvo Crkve, Paulina je pozvala vjernike na molitvu. Znala je kakvo značenje ima Gospina krunica, ali i to da nije svakome moguće izmoliti sva otajstva Krunice dnevno, smatrala je da je potrebno dnevno Gospo prikazati cijelu Krunicu sa svih tadašnjih 15 otajstava. Zato je osnovala zajednicu povezanu u Vjenac koja će svagdano moleći svoje otajstvo Krunice sa članovima Vjenca darovati Bogu svih 15 otajstava. Budući da je po papi svetom Ivanu Pavlu II. molitva Krunice proširena na 20 otajstava sada Vjenac čini 20 osoba. Paulina je išla za tim da nikoga opterećuje, jer izmoliti jedan Očenaš i deset Zdravo Marija može svatko dobro-namjeran, stoga svatko dnevno moli svoje otajstvo među njih 20.

Papa Pio IX. 1877.g. predao je upravu i promicanje društva Žive krunice generalu dominikanaca. Kao poticaj pape su dodijelili posebne oproste, a poglavari Dominikanskog reda povlastice za članove. U Hrvatskoj predsjednik Ravnateljstva Krunice jest o. Ljudevit Josip Jeđud kojemu i naša župna Živa krunica odgovara.

Prije 10 godina Vjenac žive krunice u našoj župi pokrenuo je don Dario Čorić, tadašnji kapelan, kako bi potaknuo zajedništvo i molitvu kod župljana. Česta su bila hodochašća i druženja, a nekako molitva tih desetica srasla je sa svakim članom. Po njegovu odlasku, Vjenac je na neko vrijeme bio bez voditelja pa tako i bez druženja međusobnog članova, ali ih to nije zaustavilo u molitvi. Nekoliko godina kasnije, župnik je primijetio potrebu obnavljanja Vjenca pa je tada zamolio Ivanka Galić da preuzme vodstvo, što je ona na sreću Vjenca i prihvatala.

Ponovno se vratio život u Vjenac. Prihvaćene su molitvene nakane Vjenca, a to su: za naše svećenike, za obraćenje župe, za izgradnju nove crkve i za nova duhovna zvanja, a kao takve su ostale i do danas. Primljeni su novi članovi, za početa pobožnost Prvih subota Mariji, organizirane devetnice u čast Gospi Fатimskoj... i tako je sve ona brižno vodila do konca molitvenog ciklusa 2015.

Danas Vjenac Žive krunice broji oko 140 članova, odnosno 7 vjenaca što znači 28 krunica dnevno. Pobožnost Prve subote i dalje egzistira i članovi se rado odazivaju, a sastoji se u meditaciji Krunice i slavljenju sv. Mise. Tada se skupljaju molitvene nakane za koje se moli i koje se prikazuju za vrijeme klanjanja četvrtkom, a molitva krunice čini veliku deveticu. S obzirom na obljetnicu, ove godine smo imali i duhovnu obnovu koju je predvodio o. Petar Galić. Podsjetio nas

je na veličinu najjednostavnijih molitava kao što su Zdravo Marijo i Očenaš. Planiramo ovaj naš "jubilej" zaključiti hodočašćem u Široki Brijeg i Međugorje.

Mnoštvo je svjedočanstava milosti zadobivenih molitvom desetki, ali jedno je tako jezgrovito. Jedna naša župljnica, koja je godinama bolovala od jakih glavobolja, izvukla je treće žalosno otajstvo - krujenje trnovom krunom. Moleći godinu dana to svoje otajstvo, ni jednom nije dobila glavobolju. Inicijalna tuga uskoro se okrenula na radost.

Ova zajednica udruženih molitelja je živi organizam i nadamo se da će broj članova rasti. Postati članom može svatko i velike su milosti koje se zadobjiju. Pozivam sve dobre volje da se uključe, a novi molitveni ciklus započet ćemo 7. listopada (Gospa od Ružarija) kada ćemo podijeliti sličice novih otajstava.

Maja Duspara

ISUS PRVI PUT PADA POD KRIŽEM

Ti si, Isuse pod križem pao.

Tim si činom ljudima se dao.

Odlučio si nas, usprkos svemu spasiti,
iako smo htjeli tvoj plam ugasiti.

Molio si za naš spas,
jer Ti volio si nas.

Ti mogao si muku izbjegići,
na Nebu sretan biti,

ali Ti nas nikako nisi htio same ostaviti.
i zato Bože, molimo te svi,
od grijeha nas osloboди ti.

Lea Tičina, 5.a OŠ Blatine-Škrape

MARIJINA LEGIJA

„Tko je ova koja dolazi kao što zora sviće, lijepa kao mjesec, sjajna kao sunce, strašna kao vojska pod zastavama?“ (Pj 6,10)

„A Djevica se zvala Marija“ (Lk 1,27)

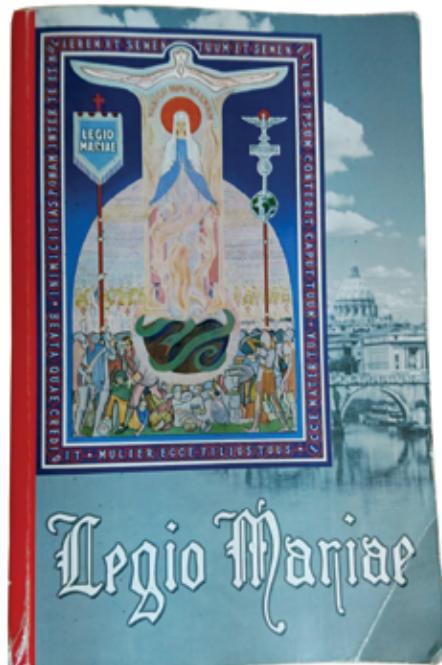
Marijina legija je udruga katolika, koji su se uz odobrenje Crkve pod moćnim vodstvom Marije Bezgrješne, Posrednice Svihi Milosti okupili u legiju kako bi sudjelovali u boju što ga Crkva neprestanice vodi protiv svijeta i njezinih zlih sila. Frank Duff zajedno sa skupinom katoličkih žena i o. Michaelom Toherom, svećenikom Dublinske nadbiskupije, 7.rujna 1921. uoči blagdana Rođenja Blažene Djevice Marije, utemeljio je prvi ogrank onoga što će postati prvi prezidij Marijine legije. Ti mladi ljudi spontano su kleknuli pred kip Bezgrješnog začeća, molivši krunicu i promišljajući kako bi najbolje mogli ugoditi Bogu i probudit ljubav prema Njemu u njegovu svijetu. A tko je među njima mogao promisliti na to da počinju stvarati sustav koji će Mariji imati moći da podjelu život, radost i nadu naroda. Cilj Marijine legije je slaviti Boga svetošću njezinih članova, koja se razvija molitvom i djelatnom suradnjom, pod crkvenim vodstvom, u poslanju Marije i Crkve kako bi se satrala glava zmiji i proširilo Kristovo kraljevstvo. Legija preuzima ime od Rimske legije, no vojska i oružje Marijinih legionara nisu od ovoga svijeta, njeni su oružje molitva, žrtva i apostolski rad. Marijina legija mjesnom

biskupu i župniku stoji na raspolaganju za svaki oblik društvene službe i katoličke akcije koje bi ti predstavnici crkvenih vlasti mogli smatrati prikladnim za legionare i korisnim za dobrobit Crkve. Duh Marijine legije je duh Marijin. Legija na poseban način teži njezinoj samopožrtvovnoj i odvažnoj ljubavi prema Bogu. Njezina legija okušat će se u radu svake vrste i neće se tužiti da joj je što nemoguće, jer smatra da joj je sve moguće. Svako Legijino duhovno postignuće u Dubli-

nu, prije no što se s njim počelo, bilo je sa svih strana označeno kao nemoguće, kao na primjer očistiti Bentley Place - to stoljetno utočište svih mogućih poroka, uvesti duhovne obnove za protestante, preobraziti klošare u apostole.... Sve je na početku bilo ocijenjeno kao prava ludost. Bogu je sve moguće! Dovoljno da pokušamo, uvjereni da će nam korak po korak Bog pomoći da prođemo kroz vrata nemogućnosti i uđemo u zemlju obećanu našoj vjeri. Legija želi pružiti žive dokaze takvih primjera.

Od 2012. godine počela je djelovati Marijina legija u našoj župi - Precistog Srca Marijina - Gospe Fatimske. Prezidij je nazvan Kraljica apostola te broji deset aktivnih i petnaest molitvenih članova. Članovi prezidija sastaju se jednom tjedno, sastanak započinje zazivom Duha Svetoga, molitvom krunice, čitanjem duhovnog štiva, potom se primaju izvješća koje su članovi obavili apostolatima. Tjedni sastanak jest Legijino srce iz kojega se životvorna krv slijeva u sve žile. Zbog toga sudjelovanje na tjednim

prezidijskim sastancima legionari trebaju smatrati svojom prvom i najsvetijom dužnosti prema Legiji. Legija pred svakoga člana kao bitnu obavezu, postavlja tjedno obavljanje nekoga djelatnog rada, što ga odredi prezidij. Naš rad se sastoji

u obavljanjima kućnih apostolata, posjet domovima umirovljenika te posjeti zatvoru. Kućni posjeti postali su omiljeni Legijin rad. Preko tih posjeta dolazi se u osobni doticaj s ljudima u cilju da im pokažemo da Crkva skrbi za svakoga čovjeka i svaku obitelj. Darujemo potrebitima svoju pažnju, dio svog svog vremena i zajedno molimo Marijinu krunicu. Mnogi usamljeni nas trebaju. Koliko činimo nije najvažnije, nego s kolikom ljubavlju obavljamo posao koji nam je povjeren. Marijin Legionar zna da teškoće svake vrste ne opravdavaju prekidanje posjeta i ide ljudima svjestan da to k njima ne ide on, nego Marija po njemu. Rečeno mu je : "Naporim kojima Ona ne upravlja nalik su ulju bez svjetiljke." Veliki je dar biti s Marijom u njenoj Legiji. Pozivamo i ostale članove Župe da nam se pridruže. Kako bi dohvatali svu Njezinu životnu nosivost, treba prihvati tu avanturu koju nam Marija nudi.

Ivanka Nejašmić

NOVO RAĐANJE

ZAJEDNICA OBNOVE U DUHU SVETOME

Zajednica Novo rađanje osnovana je 2002. godine. Grupa vjernika počela se okupljati na zajedničku molitvu krunice zajedno sa tadašnjim župnikom don Mijom Grozdanićem gdje se u srcima rada poziv da služe Gospodinu i da budu radnici za žetu koju im On pripravi. Zajednica je počela slaviti na večernjoj svetoj misi nedjeljom te animirati klanjanje četvrtkom. Ljudi koji su u potrebi za molitvom, mladi koji se traže, vjernici koji ne vide smisao svog života dolaze i neki od njih po prvi puta sudjeluju na klanjanju pred Presvetim oltarskim sakramentom gdje Gospodin lomi sve okove i njihova srca se otvaraju za Isusa. Slavljenička pjesma i molitva zajednice na poseban način približava mlade naše župe da na njima prihvatljiv način približi svetu misu te istu zavole. Brojna su svjedočanstva ljudi koje je Gospodin dotaknuo, ozdravio bilo duhovno ili tjelesno, a neke je pozvao da postanu svećenici i redovnice.

Kroz djelovanje zajednice Gospodin ukazuje na poslanje zajednice, a to je posredništvo u molitvi za druge i slavljenje Gospodina pjesmom, evangelizacija kroz pjesmu i molitvu i djelovanje u drugim župama i gradovima. Kao jedan od posebnijih događaja kroz proteklih 14 godina izdvojili bi sudjelovanje na duhovnom seminaru pok. fra Zvjezdana Linića u dvorani Doma sportova u Zagrebu gdje smo animirali seminar za 10000 ljudi. Iako nismo profesionalni svirači i pjevači naša ljubav prema Gospodinu, en-

tuzijazam i pouzdanje u Njega učinili su ono što se nama malom čovjeku činilo nemogućim. Nakon toga Gospodin nas je pozvao da vjernicima iz Cestice kraj Varaždina, Černik kraj Koprivnice, Nova Bila (BiH), Muo (Crna Gora) svjedočimo svojom pjesmom ljubav prema Kristu. Organizirali smo dva molitvena koncerta u Lori gdje smo kroz pjesmu i meditaciju potakli mnoge da ponovno uljube Krista i stave ga na prvo mjesto u svome životu. U našoj župi organizirali smo devetnice za mlade koje je uključivalo devetodnevno klanjanje pred POS-om i procesiju svjedočanstva kroz cijelu župu. Nakon svake devetnice organizirano je hodočašće za mlade u Fatimu, Izrael, Lourdes, Poljsku, Italiju... Zajednica je sudjelovala u pripremi krizmanika za sakrament potvrde te u katekumenatu za odrasle. Zajedno sa Marijinom legijom i drugim članovima župe sudjelovali smo u karitativnom djelovanju prema potrebitima naše župe.

Zajednica Novo rađanje dio je koordinacije Obnove u Duhu Svetom koja okuplja karizmatske zajednice splitsko

Aktualnosti

– makarske nadbiskupije. Kao takva zajedničkim djelovanje i jedinstvenošću, a u svojoj različitosti poslanja svake zajednice stavlja novi pogled na evangelizaciju. ODS je snaga zajedništva iz koje se preljeva struja milosti Duha Svetoga i obuzima čovjeka svakodnevnice koji je udaljen od crkve, koji je u traženju sebe i svojeg identiteta. Glavne karakteristike pokreta ODS su nova dubina molitve, ljubav prema Svetom pismu, pobožnost prema Euharistiji, žar za evangelizacijom, briga za potrebne, iskustvo raznih darova i karizmi Duha Svetoga te zajednice laika. Svak ponaosob treba nastojati živjeti kreposno i uložiti napor kako bi naše služenje i karizme bili na korist Majci Crkvi. Na nivou ODS-a svake godine se za nove članove organizira seminar Nanovo se roditi odozgo koji završava na Duhove molitvom za izljev Duha Svetoga. Zajednica je zajedno sa svim zajednicama ODS-a iz Hrvatske sudjelovala na nacionalnom susretu u Udbini u Crkvi hrvatskih mučenika gdje je prisustvova-

lo preko 1000 ljudi iz 70 tak zajednica. Molitveni susret se odvijao prema pozivu pape Franje „slušajte i izvršavajte“, a na nakanu „Molimo za domovinu i obitelj“. Ove godine, na nedjelju Božanskog milosrđa zajednica je sudjelovala na susretu zajednica ODS-a Hrvatske i BiH u Međugorju koji je okupio 1200 ljudi. Geslo sureta je bilo „Po milosrđu svome preobrazi nas Gospodine“. Glavni govornici na dvodnevnom susretu bili su: don Damir Stojić, studenski kapelan iz Zagreba, Oreste Pesare, direktor ICCRS Međunarodne katoličke karizmatske službe sa sjedištem u Vatikanu te sestra dr. Hannah A. Schulz iz Obnove u Duhu Svetome Njemačke.

Već šestu godinu za redom zajednica je u korizmi organizirala pješačko hodochaće iz Splita u svetište sv. Križ na Čiovu kako bi častila križ na kojem su davne 1600 godine prokrvarile Isusove rane.

Neka vas prate riječi zaštitnika naše zajednice padre Pia:

“Moli. Nadaj se. Ne brini.“

Tomislav Slavić

MINISTRANTI

Ministrant je muška osoba koja u župnoj zajednici služi s određenom zadaćom što i samo podrijetlo te riječi „ministrare“ ukazuje. Kao što ministri u državi služe na dobro svih građana, tako je i ministrant službenik oltara. On je sudionik bogoslužja, a biti u posebnoj blizini Božjoj nije samo posebna čast nego je to i odgovornost. Svi veliki ljudi u povijesti spasenja, kao što su proproci i sveci, svoju službu shvaćali su kao veliku zauzetost i revnost za Božiju stvar. Sveta misa je najuzvišenija molitva koju vjernici mogu prinijeti Bogu. Stoga se od poslužitelja oltara očekuje posebna pozornost i sabranost.

Ministrantski zbor naše Župe egzistira od njenih samih začetaka, nedostatak župne crkve nije pokolebao ni postavio ikakvu prepreku u životu istinske duhovnosti i radosti vjerničkog života.

Danas zbor okuplja dvadesetak članova, kako učenika osnovne i srednje škole tako i sudenata i ostale katoličke mladeži. Ministrantski zbor ima i svoje redovite susrete tijekom kojih se sprema za sudjelovanje na nedjeljnim i blagdanским misama, te uvježbava zadatke koje obavljaju kod liturgijske službe. Ostatak vremena se koristi za poučavanje u vjeri, a redovito se nađe i vremena za zabavu

i razne igre. U svim vremenima crkvene ili liturgijske godine ministranti aktivno sudjeluju u crkvi i Župi. Naše ministrante odlikuju razne kompetencije, stoga stariji ministranti sudjeluju u svim župnim procesijama, hodočašćima i organizaciji župnih događaja, aktivno sudjeluju i u svim biskupijskim događanjima. Tako treba naglasiti izrazitu uspješnost u sportskim natjecanjima, posebno u nogometu, gdje su naši ministranti bili glavni učesnici u završnicama natjecanja. Najbolji plasman ostvarili su 2007., kada su osnovnoškolski ministranti osvojili prvo mjesto u nogometu, te prošlogodišnje drugo mjesto na Sudamija kupu naših „senior“ ministranata.

Ministrantom se može postati tako da se u župnom uredu prijavi ili dođe na ministrantski susret subotom. Voditelj i glavni katehist je župni vikar don Toni Šinković u koordinaciji sa župnikom don Pavom Piplicom.

Ivan Nejašmić

ZBOR ŽUPE GOSPE FATIMSKE

Mješoviti zbor PSM- Gospe Fatimske osnovan je 1967. godine, otkada neprekidno i djeluje. Primarna uloga zabora je sudjelovanje na misnim slavlјima kroz godinu te sudjelovanje na vjerskim svečanostima za potrebe Župe i Splitsko-makarske nadbiskupije. Kroz proteklih predesetak godina mala skupina zaljubljenika u crkveno pjevanje, pod vodstvom redovnica, izrasla je u solidan mešoviti zbor sastavljen pretežno od srednjoškolaца i studenata, ali i pjevača koji mu svoju vjernost iskazuju više destljeća. Zbor izvodi jednoglasne, višeglasne, koralne mise i skladbe na hrvatskom, latinskom i staroslavenskom jeziku domaćih i stranih autora, a uz neizostavnu pomoć i podršku sestara dominikanki ostvarena su i brojna putovanja na druge krajeve domovine i inozemstvo.

Osim župskih dužnosti zbor sudjeluje na svim većim slavlјima na području Splitsko- makarske nadbiskupije, a imao je posebnu čest pjevati na svetoj misi koju je na splitskom Žnjanu predvodio pokojni papa Ivan Pavao II. Zbor je gostovao

diljem Lijepe Naše: u Šibeniku, Mariji Bistrici, Zagrebu, Vukovaru, Korčuli, Varaždinu te inozemstvu: u Italiji (S. Felice, Fermo, Rim, Assisi, Loreto) i Crnoj Gori (Kotor). Prigodom zahvalnog hodočašća Splitsko- makarske nadbiskupije Stopama vjere u Rim, povodom 1700 godina mučeništva Sv. Dujma udruženi zborovi župe sa Škrapa i konkatedrale Sv. Petra iz Splita s njihovim voditeljicama mojom malenkosti (s. Pavlom Negovec- dominikanka) i s. Eudoksijom Franić (služavka Malog Isusa) predvodili su misna slavlјa u Assisiju, Rimu i Lorettu. Pjevanje i proslava blagdana Sv. Jerolima u hrvatskoj nacionalnoj crkvi, misa u bazilici Sv. Petra, audijencija kod Svetog Oca, obilazak i razgledavanje Rima, nezaboravni su doživljaji koje zasigurno možemo upisati kao najznačajnije i najljepše trenutke u dugogodišnjoj suradnji ovih dva zborova. Takva suradnja još jednom se pokazala na djelu prilikom ređenja biskupa Jure Bogdana. Svakako trebamo spomenuti i proslavu povodom 50 godina načočnosti sestara dominikanki na Škra-

pama i 100 godina Kongregacije Svetih Andjela Čuvara sestara dominikanki s maticom u Korčuli i prezentaciju monografije Bogu, redu i narodu u Šibeniku.

Zbor je snimio i nosač zvuka Idi javi mojoj braći... sa skladbama pretežno hr-

vatskih autora, njegujući tako noviju hrvatsku zborsku sakralnu glazbu.

Dječiji zbor **Biseri** okuplja između 50- 80 članova, ovisno o broju osnovnoškolaca određene školske godine, jer u njemu sudjeluju djeca u dobi od pet do četrnaest godina. Probe imamo jednom tjedno, a zajedno slavimo nedjeljnu svetu misu za djecu. Svake godine se rado i veselo spremaju za sudjelovanje na Zlatnoj harfi gdje redovito ostvare zapaženi uspjeh. Većina njih nastavlja sudjelovanje u župnim aktivnostima, vole pjevanje i sviranje pa mnogi prelaze u „veliki“ mješoviti zbor.

Č.s. Pavla Negovec

Č.s. Pavla Negovec je voditeljica i ravnateljica zbara još od 1983. godine. Pripada dominikanskoj Kongregaciji Svetih Andjela Čuvara. Studirala je i diplomirala na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu 1969. Nakon toga nastavlja sa svojom glazbenom aktivnošću u kući matici u Korčuli. Od 1983.g. živi i djeluje u Splitu u Samostanu sestara dominikanki. U župi Gospe Fatim-ske vrši službu voditeljice crkvenog pjevanja. Pod tim se pojmom podrazumijeva vođenje mješovitog zbara, dječjeg zbara Biseri te vođenje pučkog pjevanja, ali i podučavanje djece sviranju glasovira. S mješovitim zborom održava koncerte širom Hrvatske, a zapažene uspjehe ostvaruje i s Biserima na Zlatnoj harfi. Svojim predanim radom i upornošću pokazuje primjer mlađima, uspješno motivira i održava na okupu raznoliku skupinu pjevača, od najmlađih do najstarijih.

CARITAS

Caritas: Božja ljubav, ljubav prema bližnjemu, posebno prema onima u potrebi, organizirana Crkvena djelotvorna ljubav.

Osnivanje i djelovanje Caritasa u našoj župi možemo reći da je sa svojim radom počeo od samog osnutka župe 1967 godine.

Za cilj ima da se cijela župna i šira zajednica potakne i uključi u djelotvorno svjedočenje milosrđa, bilo samoj župnoj zajednici ili na području u kojem se nalazi. To znači da zajednica mora poznavati potrebe svojih članova, te da ima pravo i dužnost odgovoriti na te potrebe, jer kako kaže Gospodin: „zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge. Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge. (Iv

13, 34-36) ili „što god učiniste jednom od moje najmanje braće meni učiniste“ (Mt 25,45).

Opredjeljenje za siromašne, održavanje dostojanstva svake osobe u duhu razumijevanja i ljubavi, te solidarnost i socijalna pravda u svijetlu vjere i prakse.

Crkva potiče da čitamo znakove vremena kako bismo što djelotvornije zagovarali Kraljevstvo nebesko na Zemlji, te da služimo drugima i pomognemo siromašnima na pravilan i učinkovit način u skladu s temeljnim vrijednostima Kristova učenja i tradicije koju nalazimo u Crkvi.

Caritas je prava obiteljska organizacija, koja udruženim snagama svećenika, časnih sestara, volontera i dobrotvora radi na pružanju pomoći potrebitima. Župa

je srce Caritasa, ljudi se najbolje poznaju i upoznaju, najlakše nalaze one koji su u potrebi, ali i one koji se spremni pomoći. U Župi stvaramo okružje za međusobno prihvaćanje, za solidarnost, za to kako da čovjeku, pa i onom najsironašnjem, vratimo njegovo ljudsko dostojanstvo. Caritas u svoju skrb uključuje i one koji ne dolaze u Crkvu, utvrđujući i na taj način vjeru u Krista koji nas ljubi. Ovakav angažman pomaže izgradnju zajednice u Župi. Za zadatok ima okupljanje župljana, poticanje ih na osjetljivost prema potrebljima bližnjih, odgaja za međusobnu pomoć i odgovornost, organizira pomoć, koordinira razne aktivnosti pružanja pomoći, neprestano prati stanje u župi, otkrivajući različite vrste siromaštva.

Caritativni rad je prije svega stvar angažmana laika. Ipak, moramo znati da se svećenici pored svih pastoralnih obaveza ne mogu osobno i bez pomoći laika brinuti za potrebite i otklanjati sve probleme s kojim se naši župljani i društvo u cjelini danas suočava. Zato su u Župi odgovorni laici, koji

takvim djelovanjem pomažu u izgradnji cijelovitog pastoralna.

Naš župni Caritas ostvaruje suradnju s Nadbiskupskim Caritasom (preporuke za hranu, odjeću, obuću, ortopedска pomagala, novčane priloge kroz akciju 5+1, podjela voća, knjige, stipendije itd.), ostvaruje suradnju s gradskim kotarima Split 3 i Blatine u svrhu pomoći najugroženijim obiteljima, prikuplja dobrovoljne priloge župljana i drugih donatora, dijeli novčane potpore za: režje, lijekove, hranu, higijenske potrepštine, troškove liječenja, poboljšanje uvjeta stanovanja, odjeće i obuće. Također redovito obilazimo bolesne i nemoćne, organiziramo repeticije iz raznih predmeta za osnovnoškolce i srednjoškolce, pružamo potporu osobama koje imaju problem s raznim oblicima ovisnosti, savjetovanje i potporu obiteljima u kojima su narušeni međusobni odnosi i potporu obiteljima s više djece.

Mile Lucić

Ovom prigodom želim se kao župnik zahvaliti svim mojim prethodnicima: župnicima, župnim vikarima, časnim sestrama, volonterima i dobrovotorima, koji su godinama nesebično služili i pomagali onim najugroženijima i najpotrebitijima članovima naše župske zajednice.

don Pavao Piplica

PROSLAVA KATARINE SIJENSKE (30.04.-1.05.)

Blagadan sv. Katarine Sijenske, kojoj je posvećen samostan na Škrapama, bio je povod organiziranju dvodnevne proslave 800 godina dominikanskog reda. Program je započeo pjevanom večernjom molitvom sv. Katarini Sijenskoj, kao najavom veličine svečanosti, poslijе je uslijedila sv. misa predvođena don Ivanom Marićem. Duh dominikanskog reda, posebice sv. Katarine, don Ivan nam je osvjestio veliku istinu koju je i sama svetica živjela, a to je : „ Kršćanstvo nije jeftino!“. Te su riječi odzavnjale tako živo i prožimale su daljnje slavlje.

Večer se nastavila svečanim koncertom mješvitog zbora Gospe Fatimske i Bisera, dječjeg zbora, pod vodstvom i dirigentskom palicom č.s. Pavle Negovec. Koncert je otvoren praizvedbom skladbe posveće sv. Katarini koju je otpjevao mješviti zbor, na orguljama je svirao maestro don Ivan Urlić, mag. muz., a solističku je dionicu otpjevala Marija Šamija. Stihove je napisao don Ivan Bodrožić, a glazbu maestro don Šime Marović. Uslje-

dile su izvedbe *Veliki Oče*, Dominik; solo: Antonija Bušić i Karlo Kosor, gitara: Michael Kosor, *Adagio*; uz don Ivana violinu je svirao Luka Kosor, *Unajljepši grad na svijetu, Bogu, redu, narodu, Kriste uskrsli*; truba: Mirjam Regina Ozretić.

Gošća koncerta bila je Doris Dragović koja je, uz svoje pjesme, večer obogatila i svojim osobnim svjedočanstvom.

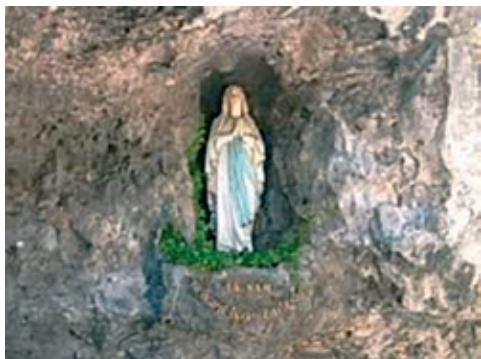
Pri kraju koncerta don Ivan Urlić izveo je skladbu "Incantation pour un jour saint" autora Jeana Langlaisa, a zbor izveo je službenu himnu 800. jubileja Reda propovjednika "Laudare, Benedicere, Praedicare", koja u sebi sadrži geslo dominikanskog reda i pjeva se na nekoliko svjetskih jezika. Članovi dječjeg zbora

Karlo Kosor, Antonija Bušić i Hana Unić pročitali su originalne stihove na engleskom, francuskom i španjolskom jeziku, ali i prijevod na hrvatski jezik, za što se pobrinula č.s. Fidelis Jagnjić. Solističku dionicu otpjevao je Toni Kulić.

Nedjeljna proslava nastavila se svečanom pjевanom sv. misom koju je predvodio provincijal dominikanskog reda o. Anto Gavrić. U svojoj propovjedi govorеći o svetici, koja je beskompromisno živjela i radila na slavu Božiju, pozvao je svakog pojedinca da po njenom uzoru hrabro, odvažno, neustrašivo i jedinstveno svjedoči ljubav prema Isusu Kristu. Nakon euharistijskog slavlja, novakinja dominikanka Maris dala je svjedočanstvo o životu sestara u samostanu. Naglasila je da njihov suživot nije KAO ,već da JEST obitelj i kako je upravo to tajna dugovječnosti dominikanskog reda. Ipak, najveće svjedočanstvo bilo je prisustvo i zajedništvo sestara i braće dominikanaca. Pokazali su nam kako je duh sv. Dominika i sv. Katarine i danas živo prisutan u Crkvi.

Maja Duspara

Svetište smješteno tik uz Jadransku magistralu, u neposrednoj blizini Makarske, bilo je naše hodočasničko odredište povodom blagdana Male Gospe. Prirodna špilja i cijeli krajolik s brežuljcima, raslinjem i potokom među njima, živo podsjeća na Lurd, gdje se je Blazena Djevica Marija godine 1858. ukazala 18 puta Bernardici Soubirous.

U popodnevnim satima uputili smo se organiziranim prijevozom. Putovanje s našim gospođama u naboljim godinama uvek je živopisno, pa tako je bilo i ovaj put. Veselje, šala i pjesma vladali su cijelim putem. Po dolasku u Veprić, ambijent je izazvaо u svakom pojedincu nebičan mir. Ni blizina magistrale, pa čak ni broj hodočasnika, ništa ga nije moglo poremetiti. Sve je tako skromno i jednostavno unatoč impozantnosti planinskog masiva Biokova. Špiljica s kipom Marije poziva svakog hodočasnika da pronađe u njoj utočište. Toplina i gostoljubivost prepoznaju se u malenim stvarima; mali stolnjaci ispod vaza, česme s pitkom vodom na više mjesta, ljubazno osoblje i nasmijani volonteri. Svećenici koji su pružali duhovnu okrepu isповједajući vjernike, rasporedili su se po isповједao-

nicama raštrkanim po kamenom masivu. Takvo okružje dodatno potiče svaku osobu na intimnije i iskrenije preispitivanje duše, a time i njeno čišćenje. Sve je u tom svetištu pripravljeno kako bi se vjernik mogao što bolje povezati s Bogom. Tako smo se i mi odlučili za čišćenje, intimnu molitvu koja nam je među tim borovima odavala dojam jače povezanosti nas samih s Bogom. Gotovo svatko je zapalio svijeću s nakanom molitve i zahvalnosti. Vrhunac slavlja ovog rođendana bila je sv. misa nakon koje je uslijedila procesija sa svijećama. Povorka hodočasnika, koja se gibala po planinskom masivu oko svetišta, nalikovala je vatrenoj rijeci koja je plamtila sa svakom molitvom, željom i zahvalom svake pojedine duše.

Maja Duspara

SVETI KRIŽ

Pješačko hodočašće iz Splita u Svetište sv. Križ na Čiovu, šestu godinu za redom, organizirala je zajednica Obnove u Duhu, "Novo rađanje", u subotu 12.3. 2016.

Četrdesetak hodočasnika okupilo se u subotu ispred Crkve Gospe Fatimske, gdje nam je župnik s Blatina don Pavao Piplica udijelio hodočasnički blagoslov. Svake godine na dan našeg hodočašća metereolozi najavljuju ružno vrijeme i kišu. A mi hodočasnici, unatoč tim prognozama, svake godine „dobijemo boju“. Vjerujemo da se zaštitnik naše zajednice Padre Pio pobrine i za najmanji detalj hodočašća pa tako svojim zagovorom i oblake rastjera. Nebo je bilo bez ijednog oblačka.

Uputili smo se koračajući zajedno s Kristom, i uistinu, svakim novim korakom osjećali smo da nas krije pi lahori. Njegovih milosti i svakim novim kilometrom bivali smo osnaženiji i dublje poniali u Otajstvo Svetog Križa, razmišljali o Njegovoj Muci i Svetim ranama koje su

davne 1600. godine prokrvarile upravo na tom raspelu na Čiovu kojem smo se uputili da mu se poklonimo i zahvalimo.

Naše hodočašće je posebno jer hodamo kroz naselje i to po danu. Vjerujemo da smo tako živo svjedočanstvo živog Krista.

Tridesetak kilometara kroz naseljene kvartove Splita, Solina, Kaštela, Trogira i Čiova, pjevamo, molimo, a hodočasničku kolonu predvodi drveno raspelo koje barem na trenutak ulazi u našu svakodnevnicu opterećenu brigama ovoga svijeta, i poziva na obraćenje i molitvu. Ugledavši kolonu molitve, ljudi se zaustavljaju u hodu, vožnji, izlaze na svoje balkone, muškarci skidaju kape, radnici na trenutak zaustave svoje alate, te ih sama naša molitva, pjevanje i pogled na raspetog Krista potaknu da naprave znak križa.

Divno je znati da smo barem na trenutak donijeli Krista u nečiji život, i nadati se da će nekoga potaknuti da više

uzljubi Onoga koji nas je otkupio. Na polovici puta do Čiova kao i svake godine dočekuju nas okrepom naši dragi prijatelji iz zajednice Dobrog Pastira (i njihov voditelj Ivan Milardović). Ne samo čajem, kavom i kolačima, već ljubavlju i zajedništvom koji su nam snaga na narednim dionicama.. U svetištu nas je dočekala zajednica Krvi Kristove, kao i drugi hodočasnici koji su došli organiziranim prijevozom. Vrhunac hodočašća bila je sveta misa koju smo zajedno slavili a predvodio je don Pavao Piplica.

Razdragano se prisjetio svojih dana koje je u Svetištu sv. Križa provodio još kao sjemeništarac, te nas u propovijedi uveo u školu Križa, i približio duboki smisao drva na kojem visi raspeti Krist!

Krist koji nas je dočekao raširenih ruku! I ne, nismo izgubili svježinu koju smo imali na polasku, kako je primijetio don Pavao, već je na našim licima bio još jači sjaj zbog susreta s Onim koji nas je Krvlju svojom oprao, s našim raspetim Spasiteljem koji je izvor svega života.

Tomislav Slavić i Marija Kulazo Šošić

MLADIFEST – MEĐUGORJE

Mladifest je međunarodni molitveni susret mladih (katolika) koji se održava svake godine u Međugorju, BiH-i. Prvi ovakav susret održan je 1989. godine na inicijativu dr. fra Slavka Barbarića OFM (1946.-2000.). Na prvome susretu sudjelovalo je stotinjak mladih, dva svirača s gitarom te nekoliko pjevača, a sve se održavalo u jednom zelenom šatoru. Danas je broj sudionika prerastao sva druga međugorska okupljanja. Susret se od 1989. godine održava redovito od 31. srpnja do 6. kolovoza.

Mladfest danas

Na susretu 2015. godine je sudjelovalo više od 80 000 mladih te oko 600 svećenika iz cijelog svijeta. Susret posjetiteljima nudi duhovni odmor uz svakodnevno slavlje svete mise, mogućnost obavljanja sakramenta ispovijedi na više od 20-ak jezika, pobožnosti krunice, klanjanja, križnog puta, procesije, svjedočanstva, koncerti, pjesme, plesovi i nastupe zbara te orkestra sastavljenoga, kako od domaćih tako i od stranih glazbenika. Svi programi u organizaciji Mladifesta prevode se simultano preko radijskih prijamnika na oko 20-ak jezika. Program se najčešće vodi na hrvatskom jeziku (simultano se prevodi preko zvučnika), a tijekom misnog slavlja u liturgiji se moli na hrvatskom i latinskom (nepromjenljivi dijelovi mise) jeziku. Posebno je dojmljiva molitva „Oče naš“ kada je izgovara 80 000 ljudi na raznim jezicima svijeta. Uistinu, prava katolička (sveopća) Crkva. Ne tako davno, u Međugorju je održan 26. po redu

međunarodni molitveni susret mladih koji je lani okupio veliki broj sudionika sa svih strana svijeta. Kako sam i sama sudjelovala na više Mladifest – molitvenih susreta, nemoguće je ne osjetiti ponos, jednu toplinu u srcu kada s potpunim strancima sudjelujem u svetom misnom slavlju. Svake godine se iznova fasciniram mnogobrojnim državnim zastavama. Posebno državama u kojima se ne gleda blagonaklono na kršćane, i/ili je čak zabranjeno, osim ako nije pod paskom države (NR Kina npr.). Sve podsjeća na prvotno jedinstvo Crkve, kada su svi ispovijedali istu vjeru, ali (u) različitim jezicima. Mla-

difest u Međugorju je Duh Sveti na djelu. Slagali se ili ne, bili pobornici ukazanja ili ne, čovjek ne može ostati ravnodušan na toliki broj mlađih koji se isповijedaju (dugi redovi, ali ne zato što nedostaje svećenika, dapače), pričešćuju i slave Gospodina svim jezicima i glazbalima, kako starozavjetni pisac piše. Posebno gotovo potpuno ignoriranje medija, potvrđuje da je to nešto iznimno. Sam Gospodin zna kolike duhovne plodove u srcima ljudi donosi svijest da u svojoj vjeri nisu sami. U vjeri u kojoj se susreću i snažna i slaba, i stamena i krhkka, i pojedinačna i zajednička molitva. Uzajamna potpora u vjerovanju donosi utjehu čovjeku i svijest Božje blizine svakome čovjeku. Na potpun način se učim toleranciji i razumijevanju drugoga, a istodobno i ljubavi prema svojoj vlastitoj domovini. Tek kada vidim gdje i drugi vole i ljube ono što je njihovo (Bog, obitelj, domovina), onda i

sama to učim cijeniti. Koliko je samo prijateljstava sklopljeno na tim susretima. To nisu klasične ekskurzije kojima cilj više nije kulturno uzdizanje nego beskrajna zabava uz opijanje. Ne. Na Mladifestu je cilj onaj Drugi. Gospodin Isus Krist kojega nalazim u onome strancu, u onome bolesniku, u onome odbačenome, u onome gladnome, žednome, golome i bosome, u ovisniku i utamničeniku. On je taj Drugi kojeg nalazim u drugome. Uvijek neizmjerno zahvalna Gospodinu što mi trajno osvjetjava putove. Doista, jedini Gospodin je taj koji može spojiti naizgled nespojivo i meni dati ljudsku utjehu kako nisam sama u svijetu, kako me ostavio uvijek upućujući na drugoga. Na onoga u potrebi. Snažan osjećaj zajedništva stvara se na klanjanju. Topla noć s laganim povjetarcem, svuda uokolo mir i tišina, čuje se lagani žamor ljudi sa svih strana svijeta: Talijani, Portugalci, Slovenci, Amerikanci, Nijemci, Hrvati, Srbi, Francuzi, Kinezi... hrle iza crkve Sv. Jakova na vanjski oltar pod vedrim nebom na klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramenu. Jedni drugima se raduju, domahuju, nijemo pozdravljuju, ali svi idu na večernji susret s Gospodinom. Klupe su popunjene do posljednje, uokolo ljudi stoje i čekaju. A gore na oltaru izloženo Presveto, veličanstveno, obasjano svjetlošću svijeća, sa širećim zrakama svud uokolo, a sve ostalo u polutami

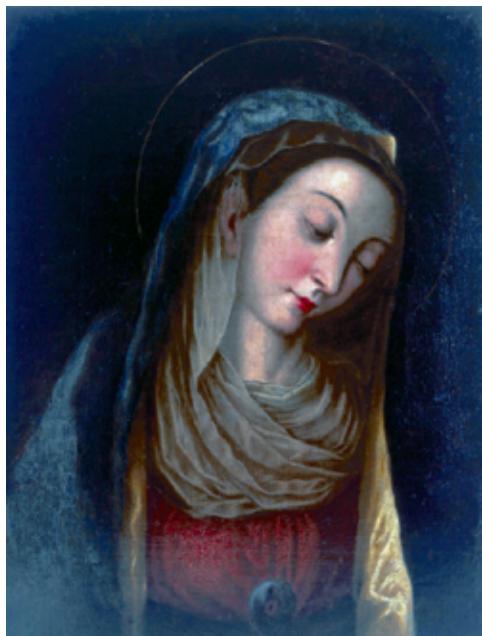
samo lagano obasjano svjetlošću Mjeseca i rasutih zvijezda ponad tog milog međugorskog tla. Uz prve taktove andeoske glazbe tisuće duša stopljene u jednu kleče po zemlji, a neki i prostirući se pred Njegovom Svetušću, ne ostaje ni jedna duša na nogama. Njegova sveta Prisutnost je tu. On, Gospodin dolazi među nas gledajući nas s ljubavlju i znajući svakog od nas pojedinačno. Više nismo Hrvati, Kinezi, Talijani, Česi... nikome to nije ni važno, jedino što znamo je da smo djeca jednoga Oca. To se tako urezuje u srca svih jasnije od bilo kakve riječi. A svećenici Njegovi, crni, bijeli, žuti... smjenjujući se jedan iza drugog na oltaru svatko na svom jeziku, i svima prisutnima razumljiv jer govore jezikom Boga koji je Ljubav, pozivaju Gospodina da ostane s nama u toj divnoj noći, noći u kojoj Gospodin pohodi narod svoj. U zraku se osjeća ta povezanost, to zajedništvo u Gospodinu, za trenutak se čini kao da sve prestaje postojati, kao da nitko ne diše, nego samo želja i vapaj da ti trenutci nikada ne minu. Duše zajedničkim glasom mole: „Ostani s nama Gospodine“. Svi preplavljeni mirom i dubokom zahvalnošću. I radost... radost susreta s Gospodinom, živim Bogom! I kada sve utihne, takav blaženi mir i radost zajedništva isjava s lica i srca ljudi. Raskajanost srca i primljena milost ljubavi čini da se tamo negdje na „kraju svijeta“, u međugorskom kršu, spoje u nijemom zagrljaju Njegove ljubavi srca jednog Kineza, Francuza, Hrvata, Talijana, Amerikanca, Njemca... Sve predrasude, ratovi zbog moći, neprijateljstva, mržnje, zavisti, prevlasti jednog naroda nad drugim, ekonomске moći, burze, politike svijeta, učine se tako nebitnim, ispraznim i nevažnim pred Njegovom Svetom Prisutnošću, pred Njegovom Svetušću, Božanskim dostojanstvom i Mi-

losrdjem. To je istinsko čudo Međugorja. Doživjela sam to čudo više puta, ali svaki put iznova i drugačije, a opet tako jednako. Tamo u sjedinjenosti duša sa svih kontinenata imamo svijest da smo tu svi jednaki i da bez obzira na rase, udaljenosti, različite kulture, civilizacije, vjerske opredijeljenosti i jezične barijere, da smo svi samo ljudi i da jedni drugima možemo pokazati da nam je stalo, da smo važni jedan drugome, dragi. Svi stvoreni jednog Stvoritelja, i da ćemo se svojom ljudskom krhkošću i smrtnošću jednog dana opet svi vratiti kući. A na tom putu povratka kući svi smo zahvalni na blagodati i milosti Božjoj na tom zemaljskom kutku Međugorja gdje se hranimo Ljubavlju kako bi osnaženi i okrijepljeni zakoračili dalje.

Tina Zečević

RAMA

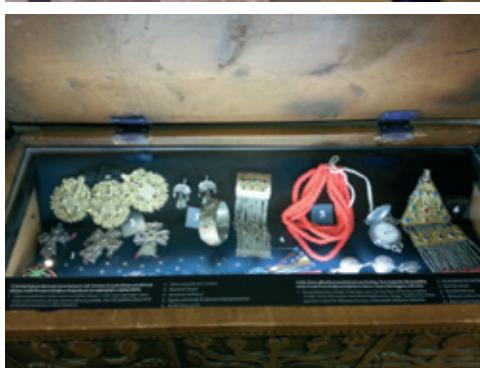

“Čudotvorna Prilika Majke Božje bila je nadragocjenije blago što su ga franjevci sa sobom ponijeli iz Rame. Ona im je bila utjeha i pomoć na putu od Rame do Sinja, putem preko Dugopolja i Klisa do Splita, gdje su se 9. siječnja 1688. privremeno uselili u staru benediktinsku opatiju na Sustjepanu. (...)

U određeno vrijeme pobožni se rodovnik izu bos, kradomice uze sv. Sliku pa noću pješice krene prema Sinju. U svanuće stigne do Radošića. Odatile javi redovničkoj braći da je stigao. Fratri redovnici skupe obližnji puk te izidu u ophodu pred sv. Priliku pa je s velikim veseljem, pjevajući duhovne pjesme, dopratiše do crkvice sv. Franje. Stave je na oltar da je vjernici štuju i pred Njom mole.

Tako se sveta Slika godine 1691. nakon višegodišnjeg puta nastani u Sinju iz kojeg više nije odlazila.”

Vrućeg 4. srpnja 2015. krenuli smo u Ramu koja je bila odredište hodočašća članova župnog pastoralnog vijeća i svih onih vjernika koji služe za vrijeme euharistijskog slavlja, oko 40-ak župljana. Započeli smo svoje putovanje u ranim jutarnjim satima i uputili se do prve postaje našeg puta samostan Karmel sv. Ilike. Smještaj samostana uz Buško jezero sam po sebi potiče vjernike na razmišljanje o Stvoritelju i civiljenje stvorenom. Na vratima samostana dočekao nas je fratar, koji nas je proveo kroz samostan i pokazao nam samostansku riznicu. Najznačajnija aktivnost iz djelokruga tradicijske kulture u Karmelu sv. Ilike je projekt prikupljanja, čuvanja i izlaganja etnografske zbirke tradicijske odjeće i nakita Hrvata u BiH.

Etnografska zbirka je jedinstvena samostanska zbirka u Bosni i Hercegovini. Za razliku od drugih samostanskih i privatnih zbirki, koje su uglavnom regionalne, zbirka karmelićana jedina ima nacionalni karakter. Naime, jedina je to zbirka koja sustavno prikuplja i čuva nošnje Hrvata iz cijele Bosne i Hercegovine. Prikupljeno je preko sto i dvadeset kompleta hrvatskih nošnji iz različitih krajeva gdje žive ili su nekada živjeli Hrvati. U samostanu je trenutno izloženo i može se pogledati dvanaest nošnji iz različitih krajeva Bosne i Hercegovine. I to po četiri hrvatske (Orašje, Novi Travnik, Posušje i Tomislavgrad), srpskih (Šipovo, Teslić, Kupres i Sarajevsko polje) i bošnjačkih (Cazin, Bjelašnica, Zavidovići i Sarajevo).

Uz nošnje i nakit u zbirku se prikupljaju i bosanskohercegovačke čipke, ali i čipke iz raznih zemalja Europe. Do sada su prikupljene čipke iz Hrvatske, Slovenije, Italije, Mađarske, Slovačke, Poljske, Francuske, Malte, Cipra, Španjolske, Belgije, Irske i Engleske.

Među čipkama nalazi se i nekoliko iz zbirke koju je prikupljala Alma pl. Baley, ona je 1914. bila prva žena koja je u Hrvatskoj položila vozački ispit.

Nakon kulturnog uzdizanja uslijedio je onaj duhovni. Euharistijsko slavlje samo za nas, imali smo u kapeli sv. Ilike. Jednostavnost interijera, koji je liшен svakog kiča, naglašava najbitniji dio, oltar. Intima koju nam je ova prilika pružila, pomogla nam je razvoju osobnog odnosa s Bogom.

Duhovno okrepljeni uputili smo se na fizičku okrepnu do imanja Etno selo Grbovac. Kako čekanje našeg obroka ne bi prošlo u ispraznoj čakuli pobrinuo se domaćin koji nas je proveo po svom imanju, pokazao starokršćansko groblje i ispričao nam legendu o hrastu koji se zaštitnički nadvija nad to groblje.

U popodnevnim satima kada je sunce umanjilo svoj intezitet krenuli smo ka svome cilju- Rami.

Simbioza krajolika i impozantnosti samostana uistinu je zadivljujuća. Dvor samostana je galerija na otvorenom pre-

krivena travnatim tepihom koja sadrži brončane skulpture Ramskog križa, Ramske majke, Posljednje večere i Djeve Grabovčeve. Diskretno su smješteni vrtovi s povrćem, autentičnost pojačava autohtona mlinica i kuća uz nju koja je etnografski muzej. Crkva Gospina Uznesenja je trobrodna bazilika koja je napravljena 1881. godine. Za vrijeme Drugog svjetskog rata, crkva je doživjela tragičnu sudbinu. Nju su partizani zapalili 13. srpnja 1942. godine. Crkva je 60-ih godina obnovljena. Slikar Josip Bifel iz Zagreba izradio je veliku oltarnu

sliku (1968.) u središtu svetišta, te dvije bočne, koje su tematski posvećene Gospi. Godine 1967. isti je autor izradio postaje Križnog puta.

Napunjениh baterija i s novim spoznajama vratili smo se nasmijanih lica.

Maja Duspara

DON ZDENKO BRALIĆ

Don Zdenko Bralić se rodio u Klisu 25. rujna 1932., odrastao je u kršćanskoj obitelji i sredini. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu. Proživio je 2. svjetski rat u kojem su ga kao dječaka njemački vojnici vodili na strijeljanje, dok se s brojnim mještanima skrivaо od bombardiranja i granatiranja u Klisu, ali je ostao živ. Gimnaziju i teološki studij polazio je u Splitu, a dio teološkog studija i u Đakovu. Za svećenika je zaređen 7. srpnja 1957. Kao župnik službovao je u više župa: Otrić Struga, Srijane Dolac Gornji, Kaštel Novi, Škrape - Split i Katedrala - Split. Jedno je vrijeme vršio službu ekonoma i odgojitelja u sjemeništu i bogosloviji, bio je dekan katedralnog dekanata. Kao župnik je bio vjeran svome pozivu, po naravi vrlo otvoren, komunikativan, poduzetan i susretljiv. Odgovorno je prihvaćao svoje službe i s radošću ih vršio, kršćanski vjerno i župnički uslužno.

Don Zdenko se obnašajući službu dijecezanskog ravnatelja Papinskih misionskih djela osobito isticao svojom velikom ljubavlju prema misijama i misionarima. Šest puta je putovao u Afriku u posjet našim vjerovjesnicima. Pohodio je Tanzani-

ju, Zambiju, Keniju, Ruandu i Zair (O R Kongo). Pisao je o misijama i prikupljaо pomoć koju je slao u različite afričke zemlje za potrebne u misijama te primao brojne naše i inozemne misionare iz Mrike, Indije i Južne Amerike. Svoja misijska putovanja, susrete i iskustva objavio je u knjizi *Hrvatski vjerovjesnici u Africi*.

Začetnik je Susreta misionara i misionarki Crkve u Hrvata koji se svake godine nalaze u domovini na odmoru i oporavku. Prvi susret organizirao je u Splitu 1987. godine. Ovi susreti nastavili su se ostvarivati i po svim nad/biskupijama u Hrvatskoj i u BiH na opće zadovoljstvo misionara i prijatelja misija. Redovito se trudio da za Cvjetnicu sa svojim suradnicima pripremi i pošalje dovoljno maslinovih grančica u kontinentalnu Hrvatsku i u BiH kako bi se skupljali prilozi za misije.

Posljednjih je godina rado predvodio crkvena hodočašća u Marijanska i druga velika svetišta. Kao umirovljeni svećenik svake je nedjelje, pa i u nedjelju prije svoje smrti, pomagao u katedralnoj župi u Trogiru, na taj način je odgovorno služio svom

In memoriam

zvanju i svom svećeničkom pozivu i u Trogiru je slavio svoju posljednju sv. misu.

Don Zdenko Bralić umro je 23. veljače 2009. god. u Svećeničkom domu u Splitu, kanonik Metropolitanskog kaptola u Splitu i dijecezanski ravnatelj Papinskikh misijskih djela u Splitsko - makarskoj nadbiskupiji u 77. godini života i 52. godini svećeništva.

Od 1978., pa sve do svog odlaska iz naše Župe, 1995. godine, ostavio je neizbrisiv trag. Promicao je misije, 1993. godine obnovio krov i postavio oltar u dvorištu Crkvice sv. Mande, organizirao djelovanje Caritasa u ratnim vremenima. Svakoj izbjeglici je pomagao, bilo razgovorom, bilo organizacijom kakve pomoći. Poticao je na sveopću solidarnost i svakoj duši rado je pružao priliku da se približi Bogu.

NAŠA ČASNA SESTRA BERNARDA MARA LUKAČ

“U maloj boci špirit stoji.”

Evo, upravo ova izreka sažima u potpunosti lik i djelo č.s. Bernarde.

Bila je časna sestra dominikanka, vjeroučitelj, pisac, članica Matice Hrvatske, intelektualka, odgojitelj a prije svega prijatelj. Sve se to nalazilo u njenih skromnih metar i po visine, koje je ona redovito korigirala svojim cipelama. U našoj je župi provela 18 godina aktivno sudjelujući u životu i odgoju mnogih generacija. Naučila nas je moliti, tražiti pomoći i utjehu u Bogu. Naučila nas je dostoanstvu, opiranju životnim vihorima, kako s dostoanstvom podnijeti poraz, kritiku, ukor, s veseljem prihvatići život i radovati se izazovima. Naučila nas je darivanju svog slobodnog vremena i sposobnosti za doprinos zajednice.

Borila se za svakog učenika i pokušala mu dati do znanja da je svaki čovjek vrijedan. Neumorno je radila na uključivanju djece kroz hodočašća, priredbe, promocije knjiga, predstave, pa čak i foklor. Bilo da se radi o Prvoj Svetoj Pričesti, Krizmi ili nedjeljnoj misi, svatko prisutan bi imao dojam da je važna karika lanca bez koje se ne može. Iznimno je voljela djecu, a djeca su voljela nju. Sve do posljednjeg

ispuštenog daha, ona je radila i nije niti u jednom trenutku dopuštala da bolest njome ovlađa.

Prošlo je četrnaest godina od njene smrti, a ni u jednom trenutku nemam dojam kako ona nije više tu. Njene riječi, savjeti, geste još uvijek su živo prisutne. Iz dana u dan prepoznajem stvari koje sam naučila od nje i kako vrijeme prolazi, sve mi dragocjenije postaju.

Danas, kada se nađem u teškim trenucima, svijeća i molitva na njenom grobu pružaju mi utjehu i ohrabrenje. Vjerujem da je svojim trudom i radom zaslужila Raj, iako nije proglašena ni sveticom ni blaženicom, za mene je ona i dalje moj najveći zagovornik na Nebu.

Maja Duspara

POSJET SVETOG NIKOLE

BADNJA VEČER

PODIJELA SAKRAMENTA SVETE POTVRDE

KATARINA SIJENSKA

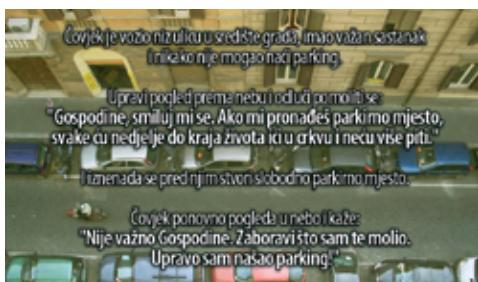
MOLITVA

Pred spavanje Perica se moli Bogu:

- Gospodine, učini da od danas Prag bude glavni grad Finske.

Čuje ga mama:

- Sine kakva je to molitva?
- Pisali smo danas ispit iz zemljopisa.

Koja je razlika između katoličke Crkve i Vlade?
Crkva propovjeda siromaštvo,
a Vlada ga realizira.

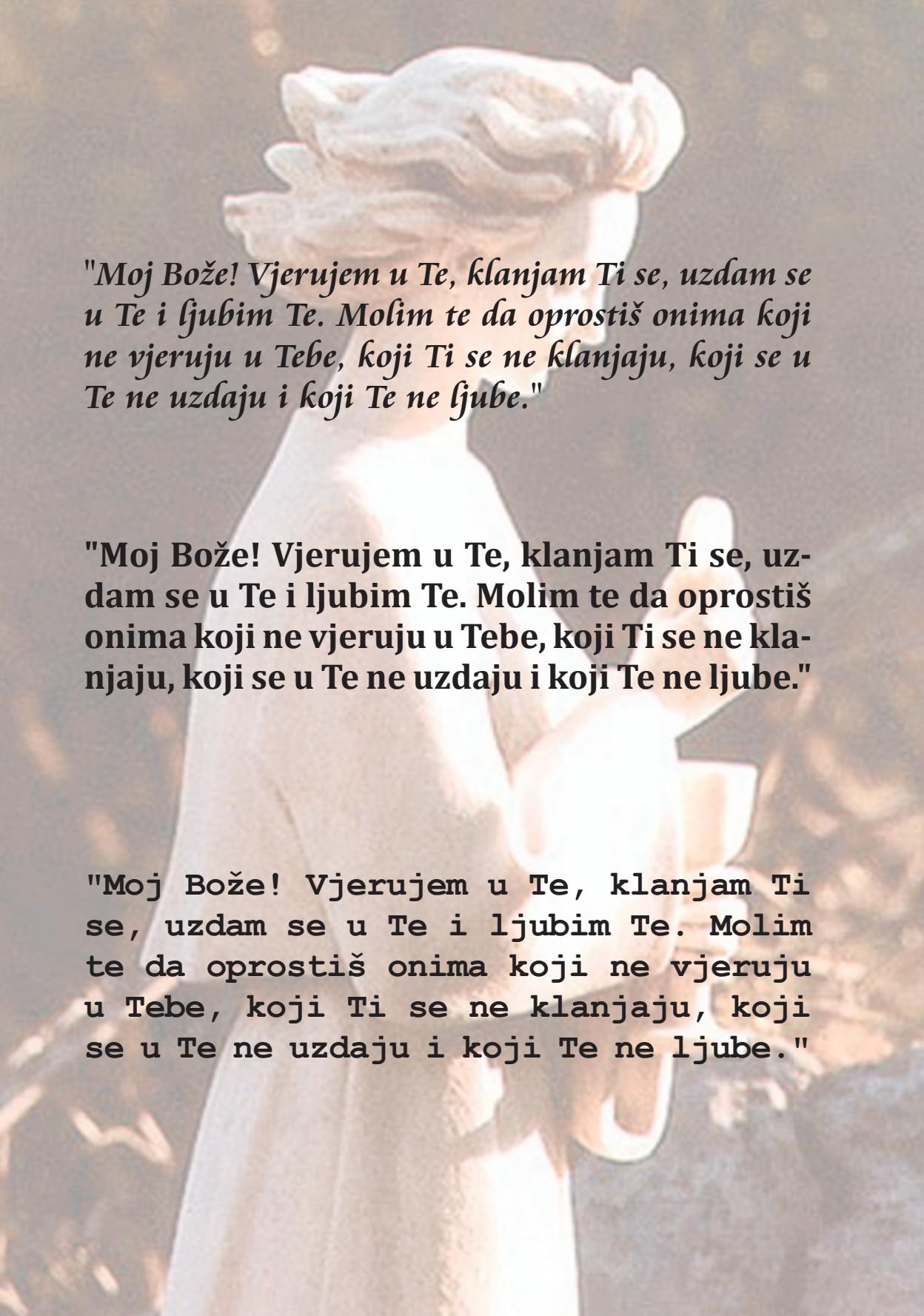
NA BIROU

Dolazi čovjek u „biro“ i upita: - Imate li kakav posao za mene?

- Naravno!
- Kakav posao?
- Odličan! Imat ćete svoj ured, tajnicu, vlastitog vozača, a plaća će vam biti 2.000 eura.
- Jel vi to mene zezate?
- A tko je prvi počeo?

E. da su bili mobiteli na Crvenom moru...

"Moj Bože! Vjerujem u Te, klanjam Ti se, uzdam se u Te i ljubim Te. Molim te da oprostiš onima koji ne vjeruju u Tebe, koji Ti se ne klanjaju, koji se u Te ne uzdaju i koji Te ne ljube."

"Moj Bože! Vjerujem u Te, klanjam Ti se, uzdam se u Te i ljubim Te. Molim te da oprostiš onima koji ne vjeruju u Tebe, koji Ti se ne klanjaju, koji se u Te ne uzdaju i koji Te ne ljube."

"Moj Bože! Vjerujem u Te, klanjam Ti se, uzdam se u Te i ljubim Te. Molim te da oprostiš onima koji ne vjeruju u Tebe, koji Ti se ne klanjaju, koji se u Te ne uzdaju i koji Te ne ljube."